

Kurs Eiganes 2025

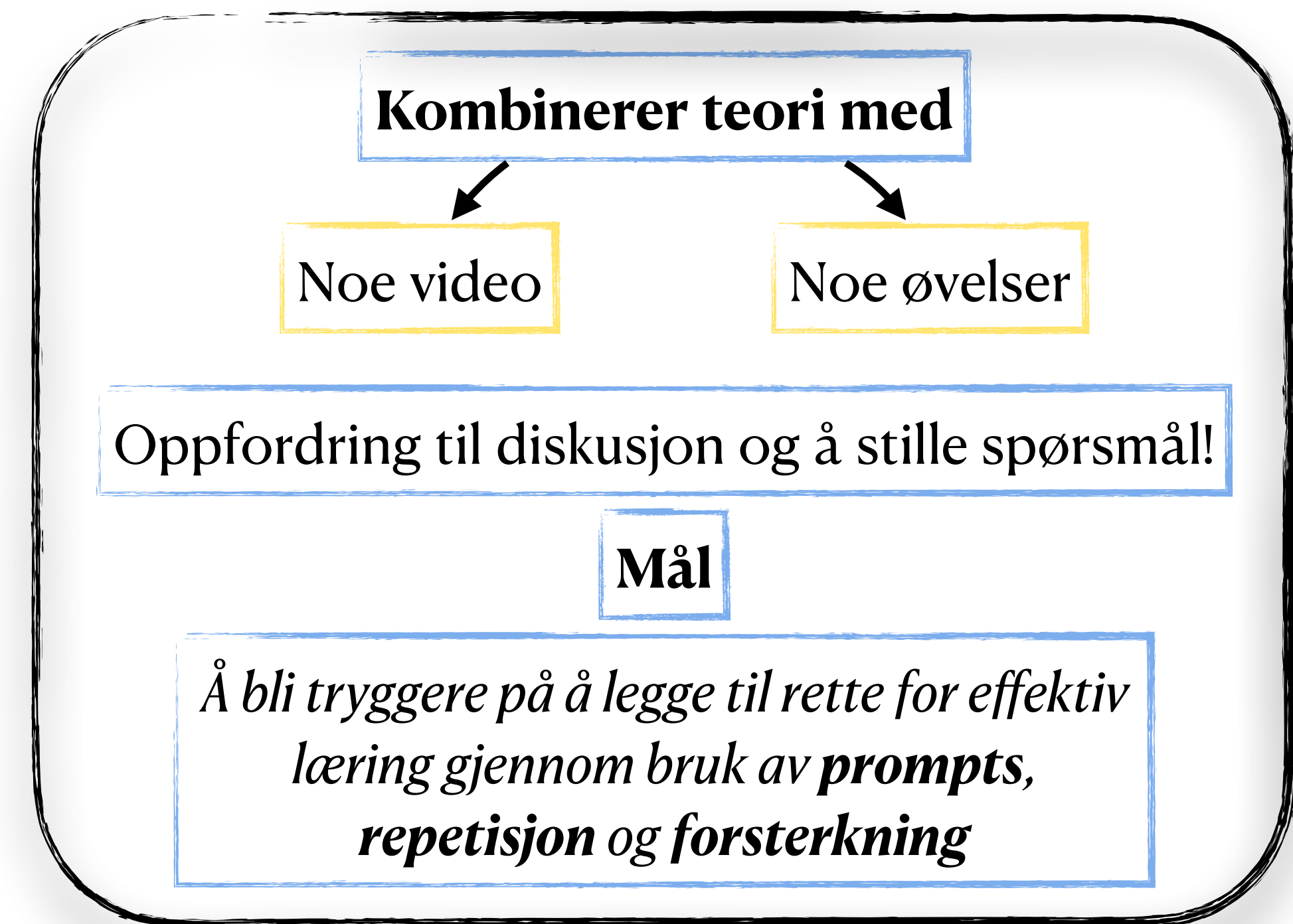
Søren Skår
Nele Kreuzholz

I dag skal vi gjennom

Prompts - hva er det, og hvordan brukes det effektivt?

Repetisjon - hvor ofte og hvordan legger man opp læringsbetingelser?

Forsterkning - hva er forsterkning og hvordan brukes det effektivt?

Institutt for Anvendt Atferdsanalyse

***Vi tilstreber å være landets fremste kompetansetjeneste på
atferdsanalyse***

Institutt for Anvendt Atferdsanalyse

Kort om IAA

Institutt for anvendt
atferdsanalyse

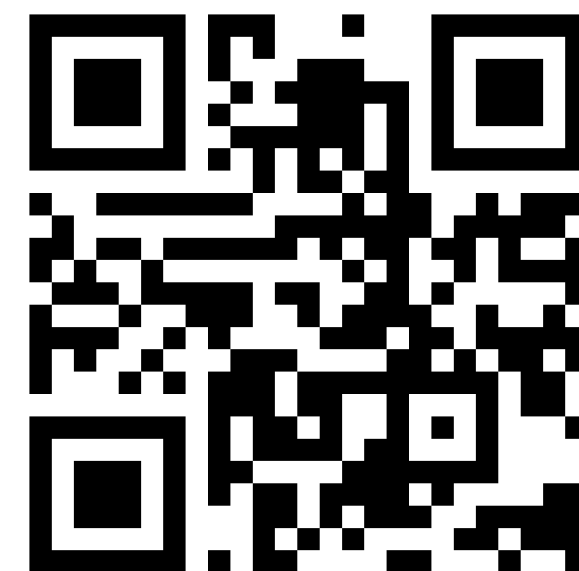
Privat bedrift startet i 2001, Stavanger

Ca 15 ansatte

Flere ulike fag-grupper

Kompetansetjeneste på anvendt atferdsanalyse

Tilbyr svært varierte tjenester

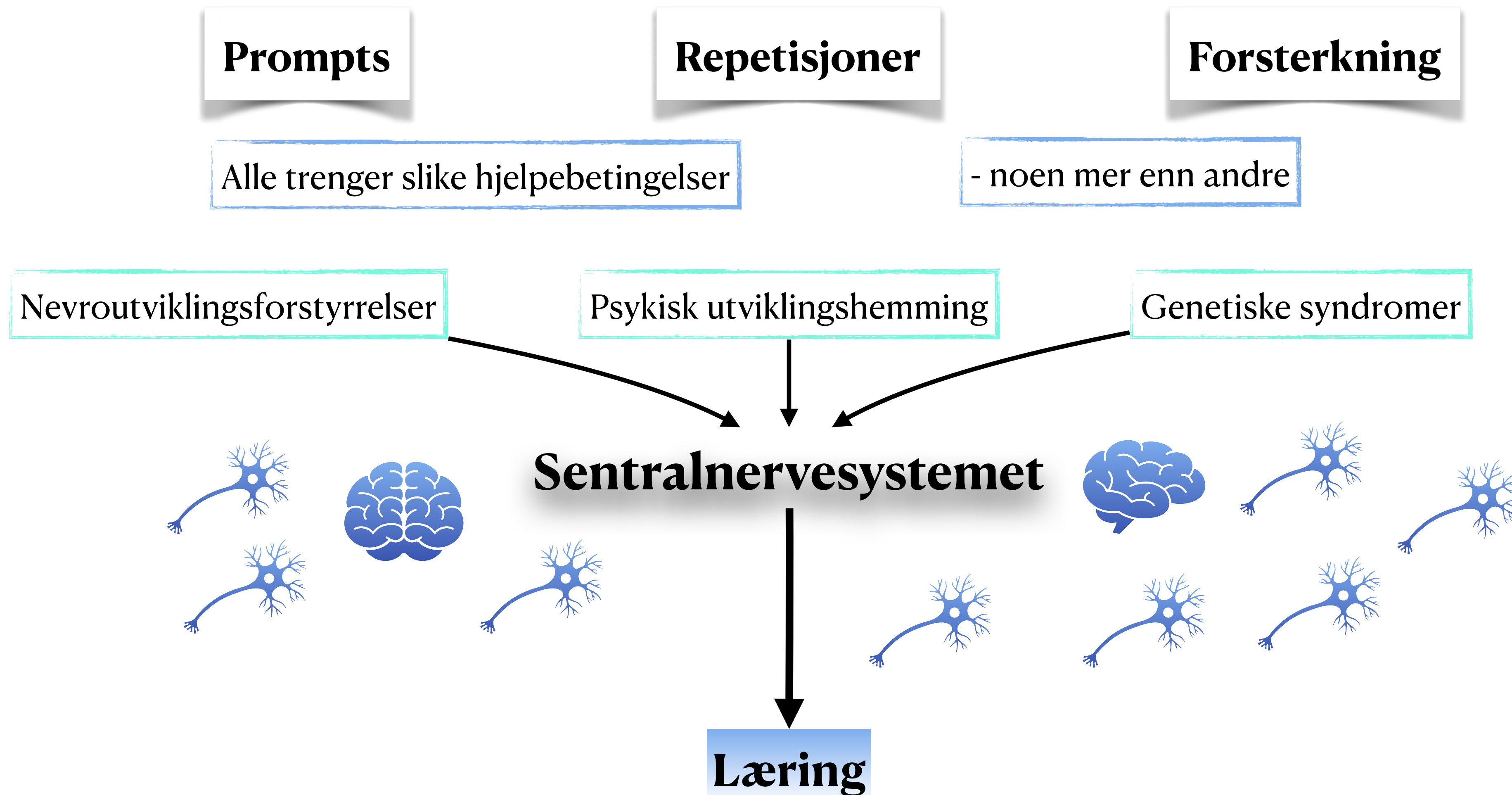
Hvorfor snakker vi om disse tre begrepene?

Prompts

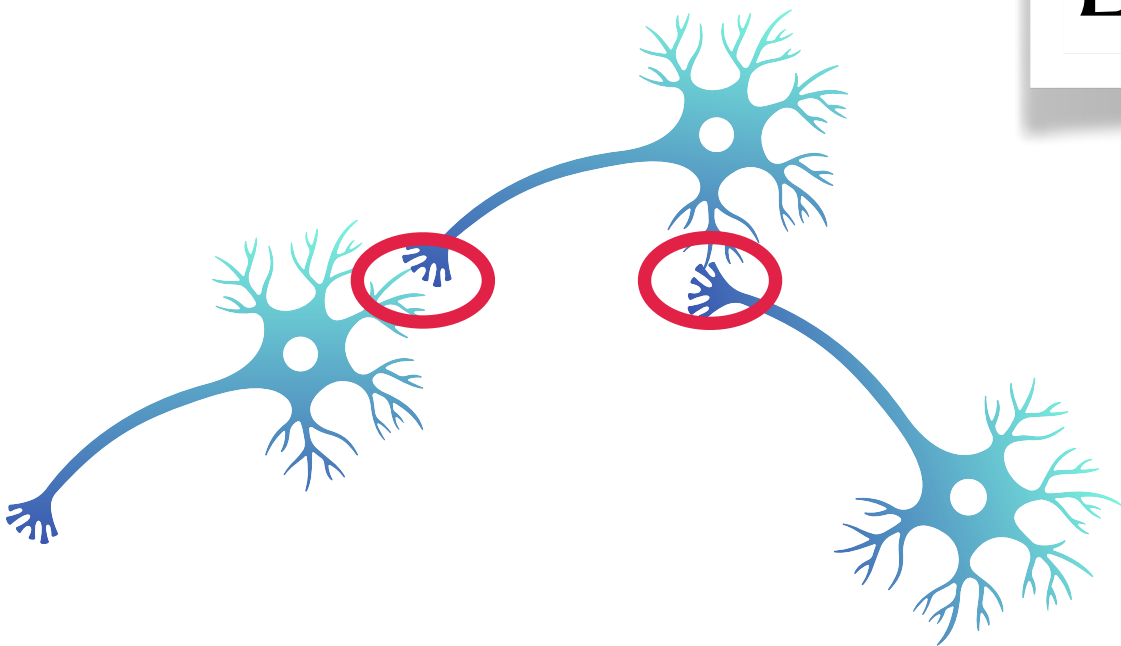
Repetisjoner

Forsterkning

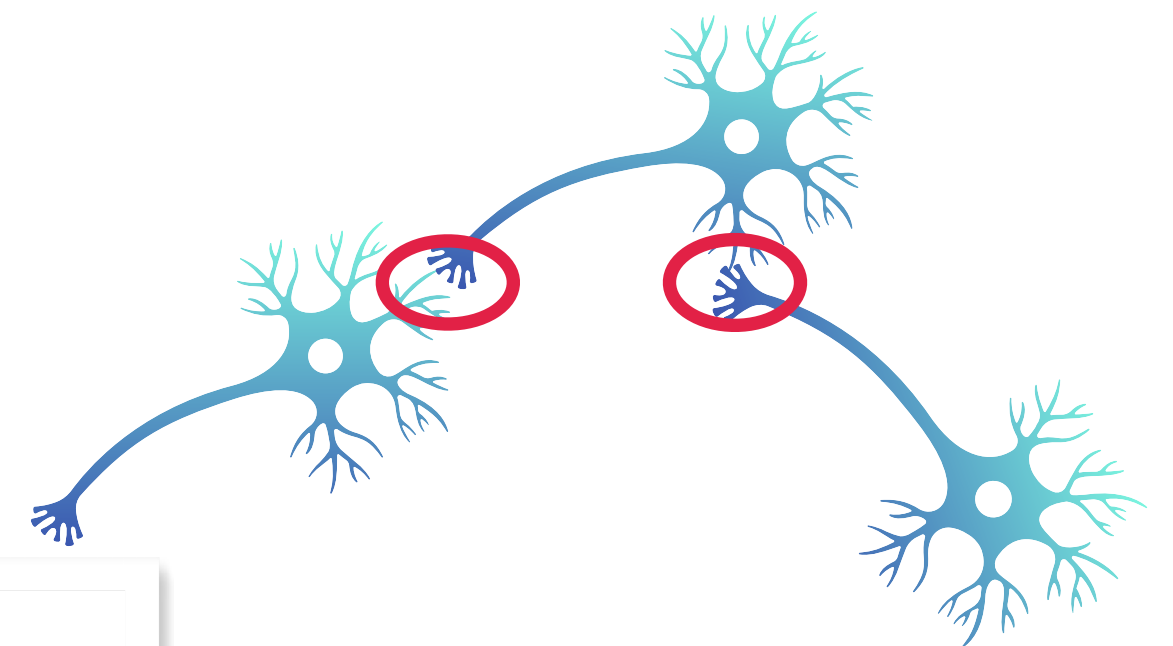
Hvorfor snakker vi om disse tre begrepene?

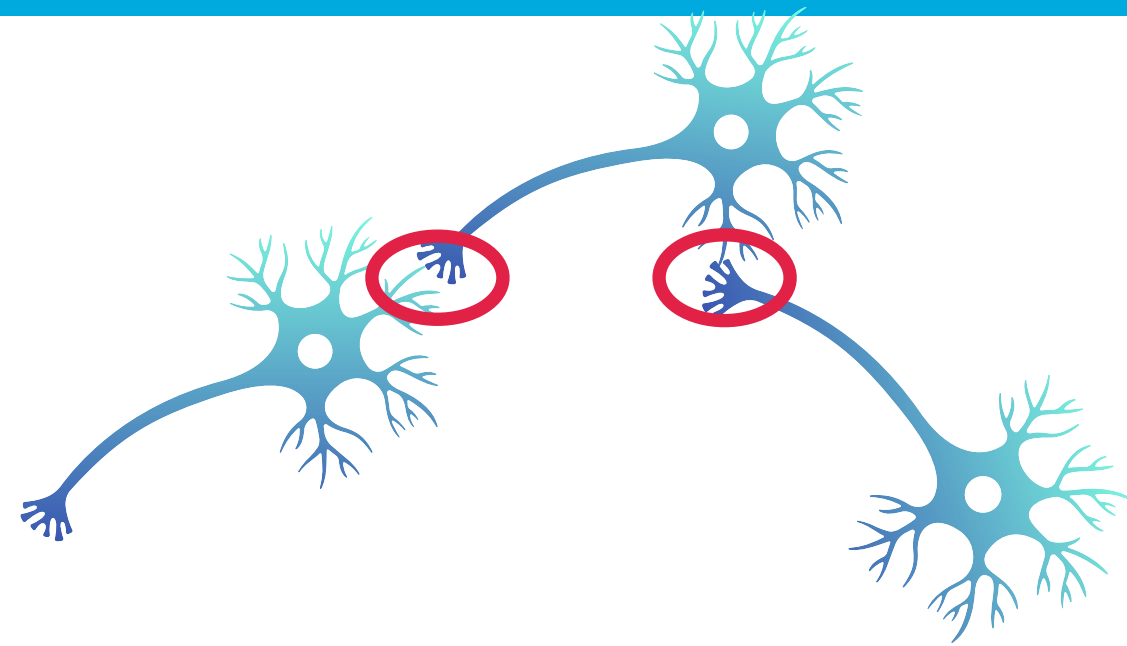
Endring i **atferd** som resultat av erfaringer (Passer & Smith, 2012)

Den fysiske og funksjonelle endringen i hvordan
nervesystemet flytter informasjon, som et resultat av
stimulering (Brodal, 2017)

Læring

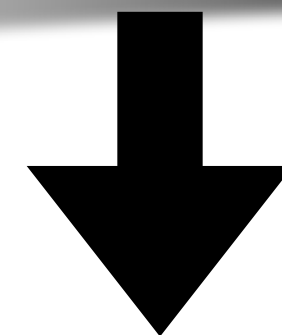
Endring i **atferd** som resultat av erfaringer (Passer & Smith, 2012)

Den fysiske og funksjonelle endringen i hvordan nervesystemet flytter informasjon, som et resultat av stimulering (Brodal, 2017)

+

«Antok at det fantes læringsmekanismer som gjaldt for alle organismer» (Passer & Smith, 2011)

“Men act upon the world, and change it, and are changed in turn by the consequences of their action”
(Skinner, 1957).

Habituering

Sensitivering

Respondent
betinging

Operant
betinging

Imitering

Hva er atferd?

Hva er atferd?

Atferd er alt, nesten

Atferd er alt en organisme foretar seg som kan påvirkes av en læringsmekanisme

(Skår, S. 2021; Palmer, 2021; Skår, J. E. og Karlsen, 2006)

To hovedklasser
atferd

Respondent atferd

Operant atferd

Miljøarbeid blir da

Systematisk og evidensbasert bruk av læringsmekanismer

Påvirke barnets atferd

Sentralt i de aller fleste læringsmekanismer er de tre gjennomgående grunnbegrepene

Prompts

Repetisjon

Forsterkning

Prompt

Prompts

VIDEO

Agenda

Prompt

Prompthierarki

Inn- og utfading av prompts

Promptavhengighet

Prompts i praksis

VIDEOEKSEMPLER

WORKSHOP

Prompt

SD

Prompts

R

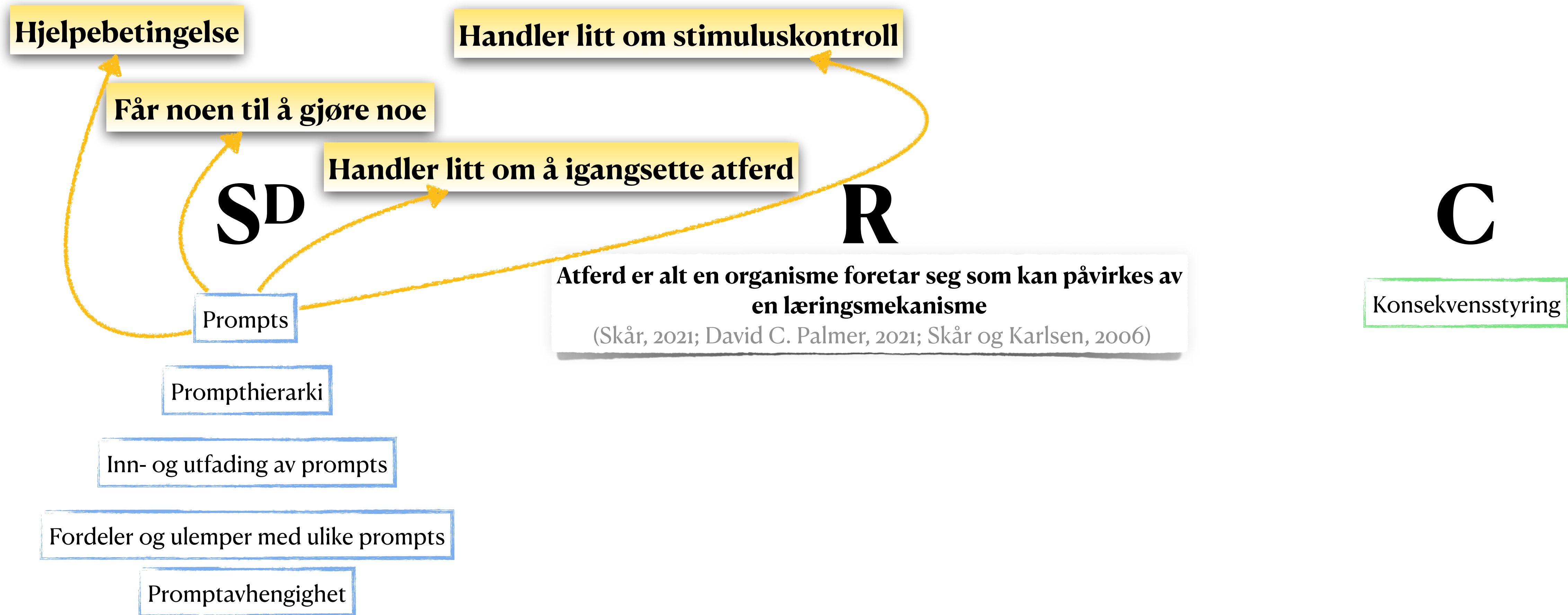
**Atferd er alt en organisme foretar seg
som kan påvirkes av en
læringsmekanisme**

(Skår, 2021; David C. Palmer, 2021; Skår og
Karlsen, 2006)

C

Konsekvensstyring

Prompt

Prompt

Institutt for anvendt
atferdsanalyse

SD

R

C

Prompts

Prompthierarki

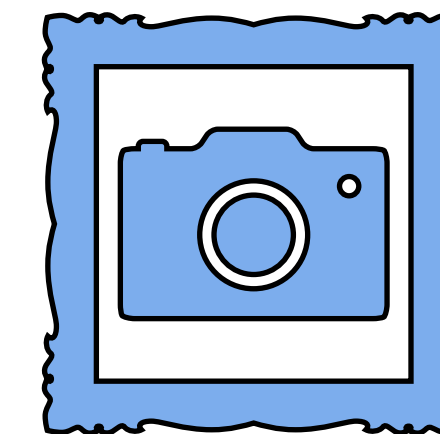
Inn- og utfading av prompts

Fordeler og ulemper med ulike prompts

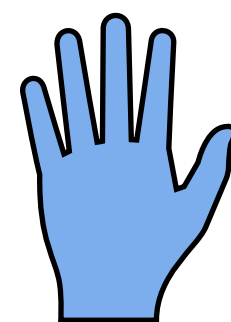
Promptavhengighet

Hva er egentlig en prompt??

Hva er egentlig en prompt??

Enhver stimulus i nærvær av SD som øker sannsynligheten for at en respons kan forekomme, slik at den kan forsterkes

Svartdal, 1994; Isaksen & Karlsen, 2013

Hva er egentlig en prompt??

Enhver stimulus i nærvær av SD som øker sannsynligheten for at en respons kan forekomme, slik at den kan forsterkes

Svartdal, 1994; Isaksen & Karlsen, 2013

Det er all stimuli som gjør det mer sannsynlig at man gjennomfører en handling

Hva er egentlig en prompt??

Enhver stimulus i nærvær av SD som øker sannsynligheten for at en respons kan forekomme, slik at den kan forsterkes

Svartdal, 1994; Isaksen & Karlsen, 2013

Manipulasjon av stimulus diskriminant

Handler om å gi hjelp!

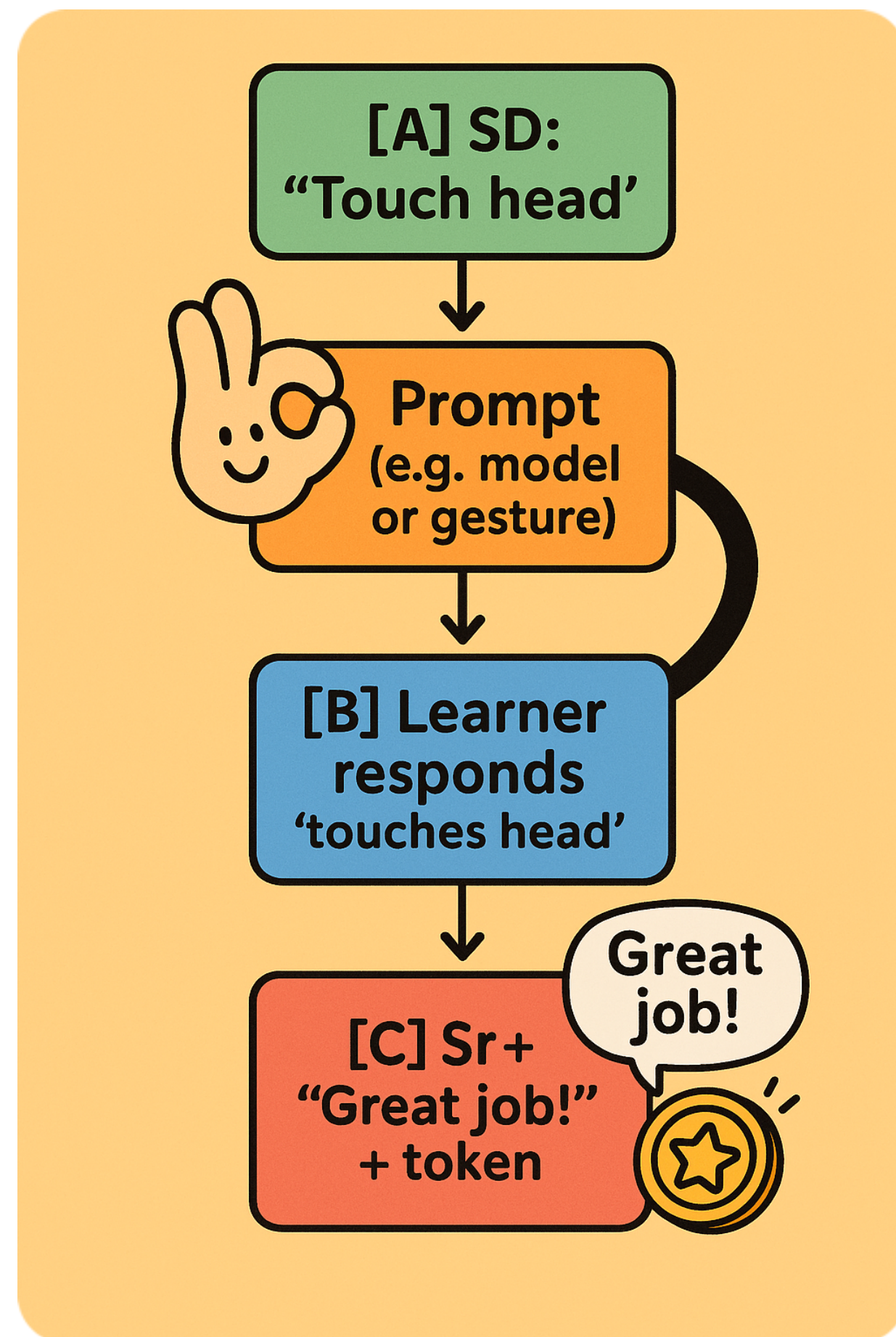
Prompt er planlagt fjernet allerede fra introduksjon

Alle bruker det, hele tiden

Det er all stimuli som gjør det mer sannsynlig at man gjennomfører en handling

Prompts

Hvorfor bruker vi det?

Ikke har ferdigheten ennå

Trenger hjelp til å gjennomføre oppgaven

Har forsøkt tidligere – men uten å lykkes

Få i gang atferd - få noe til å skje - momentum, engagement!

Komme i kontakt med forsterkende betingelser

$SD \rightarrow R \rightarrow C$

Feilfri læring versus mulighet for feil

Howard, A. (2022).

Hvorfor funker det?

Lagsmotivasjon

Feilfri læring bygger trygghet og fremmer raskere ferdighetsutvikling.

Prompthiearki

Prompthierarki

bp-97

FADINGHIERARKI FOR UT-OG INNFADING AV VERBALE PROMPTER

Prompter for
etablering av
verbal atferd

Koder: Beskrivelse av de ulike hjelpebetingelsene (prompts):

0 =	<u>Mestring:</u> Mestring vil si at målpersonen utfører responsen(e) selvstendig. Dette kan også bety at atferden er tekst- eller bildestyrt, når dette er målet. Konferer målvalg!
1 =	<u>Tilstedeværelse:</u> Tilstedeværelse vil si at målpersonen utfører responsen med trener tilstede.
2 =	<u>Kremting, påbegynt instruksjon eller forklaring:</u> Det vil si at målpersonen utfører responsen dersom trener påbegynner en peking, demonstrasjon eller vokal atferd som kremt, advarsel-lyd og lignende
3 =	<u>Peking uten forklaring eller instruksjon:</u> Dette vil si at målpersonen utfører responsen ved at trener peker på det korrekte uten forklaring eller instruksjon
4 =	<u>Imitasjonshjelp:</u> Trener modellerer den verbale atferd målpersonen skal imitere
5 =	<u>Instruksjon:</u> Trener gir en kort instruksjon om hva målpersonen skal gjøre
6 =	<u>Forklaring:</u> Trener gir en forklaring som er mer omfattende enn en kort instruksjon
7 =	<u>Modellering med forklaringer/instruksjoner:</u> Trener viser, demonstrerer, hva målpersonen skal gjøre med forklaringer om å gjøre "slik".
8 =	<u>Trener gjør i stedet for med forklaringer:</u> Trener utfører handlingen for målpersonen og forklarer, mens målpersonen ser på.

Konferer fagartikkel om ut- og innfading av prompter. Verbale stimuli, som ros, skal benyttes som en betinget positiv forsterker under treningen. Summen av hjelpen eller gjennomsnittlig hjelpebetingelse skal fremstilles grafisk fortløpende. Ved feilrespons skal full hjelp gis på neste trial for å unngå at målpersonen begynner å gjette.

Mer hjelpebetingelser

Mer selvstendighet

Prompthierarki organiserer prompts i relasjon til

Type stimulus

Intensitet

Selvstendighet

Flere prompthierarkier

Involverer distinksjon mellom

Visuel

Auditiv

Fysisk

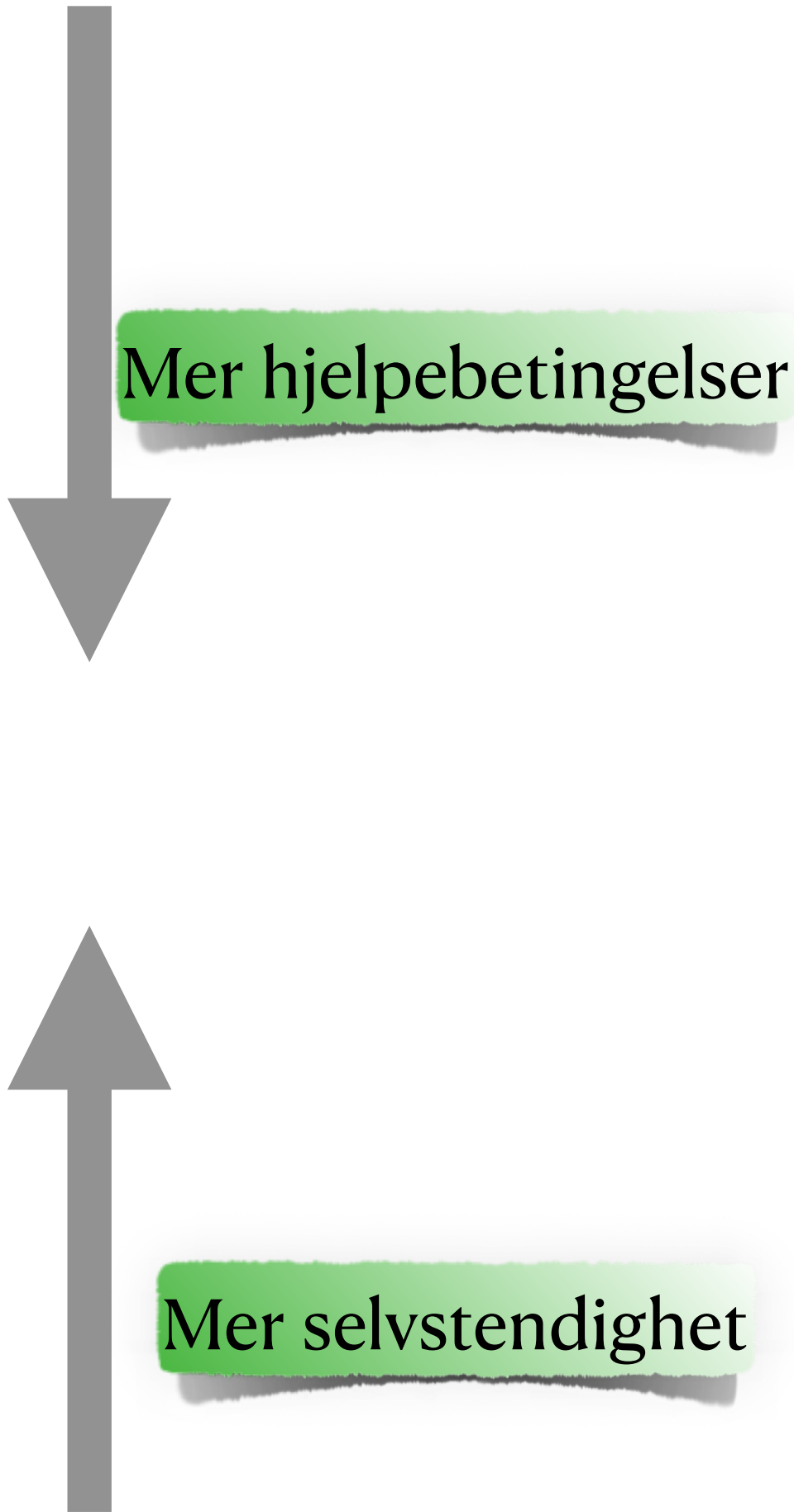
Prompthierarki

Prompthierarki

Lære noe nytt eller gjøre noe litt vanskelig
=
Mer behov for hjelpebetingelser
=
Lengre ned i hierarkiet

Mer prompts
=
Mindre selvstendighet
=
Promptavhengighet

	Type prompt
1	Naturlig diskriminant
2	Visuell prompt
3	Gestikulerende prompt
4	Vokal prompt
5	Modellering
6	Delvis fysisk prompt
7	Full fysisk prompt

Prompts

Fordeler og ulemper

Prompthierarki

	Type prompt
1	Naturlig diskriminant
2	Visuell prompt
3	Gestikulerende prompt
4	Vokal prompt
5	Modellering
6	Delvis fysisk prompt
7	Full fysisk prompt

Fordeler

Lett å anvende

Noen lette å fade

Medfører kontakt med
forsterkerbetingelser

Brukes på alt og
alle

Øke distansen mellom den
som lærer og den som trener

Kan generaliseres

Ulemper

Må fades

Aversiver

Vanskelig å
fade

Utsiktede
prompts

Promptavhengighet

VIDEO

VIDEO

VIDEO

VIDEO

Promptavhengighet

Promptavhengighet

Motvekten til selvstendighet

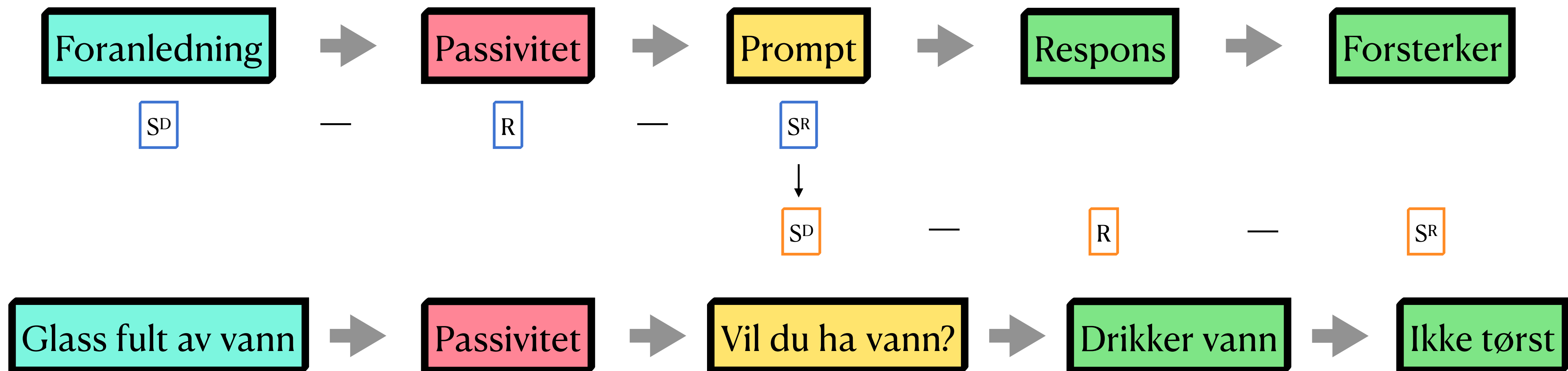
Prompt etableres som forsterkende stimuli på atferd som leder til prompts

Prompt ikke fades fort nok

Prompt gis som forsterker

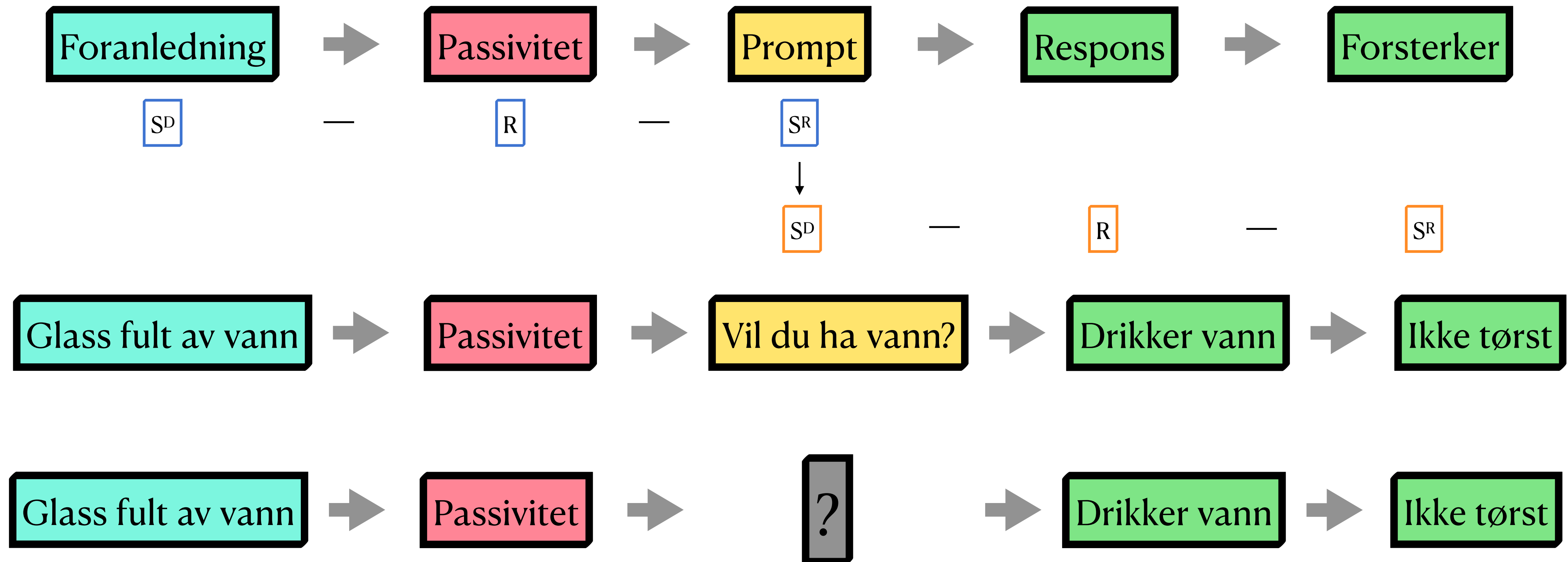
Feil prompt til feil tid

Bare en type prompt

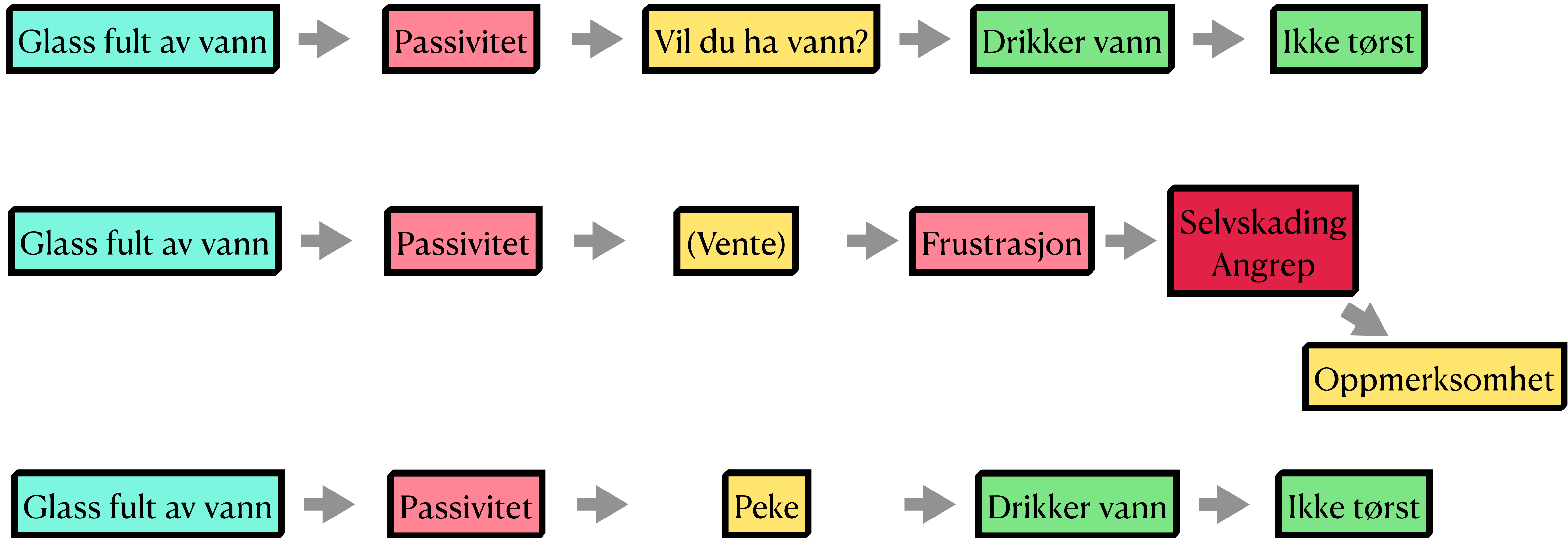
Promptavhengighet

Motvekten til selvstendighet

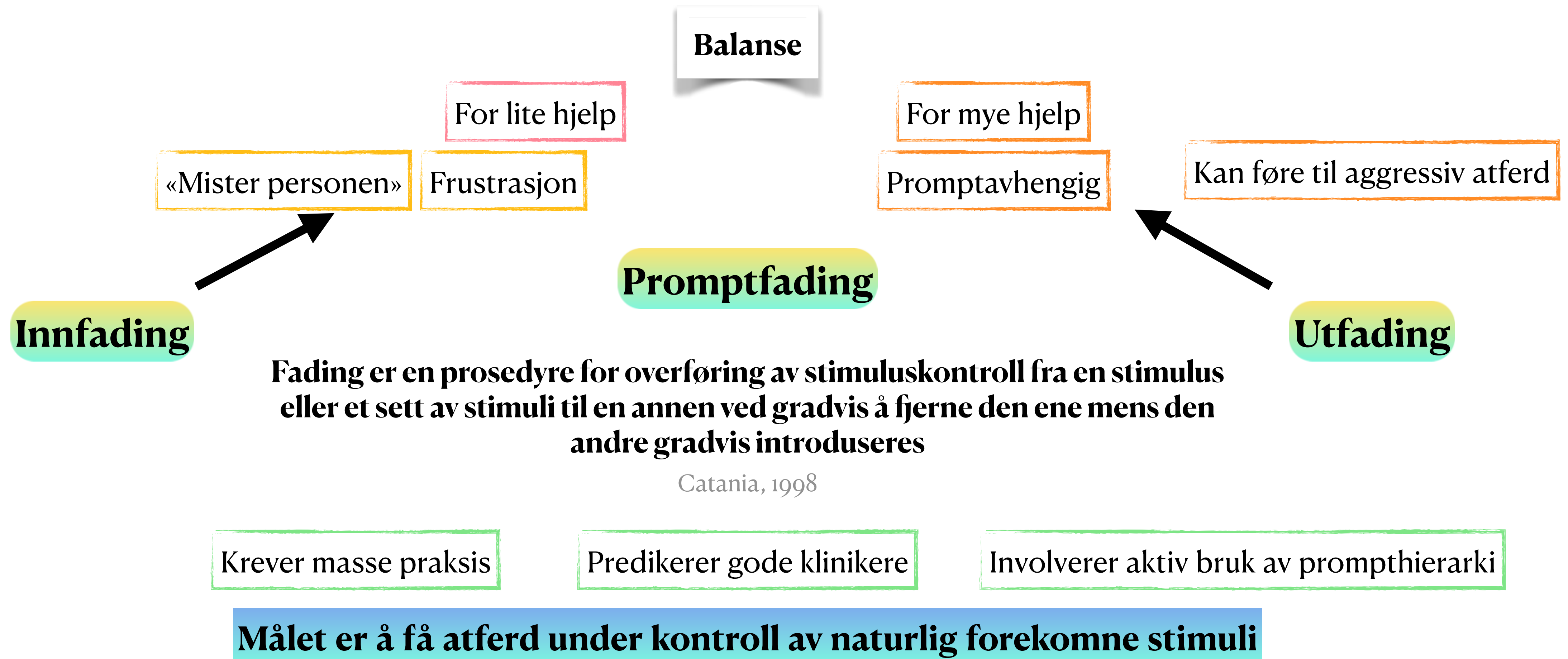
Promptavhengighet

Motvekten til selvstendighet

Prompt inn- og utfading

Kunsten å danse

Prompt inn- og utfading

Ulike programmer

Innfading

Promptfading

Utfading

Fading er en prosedyre for overføring av stimuluskontroll fra en stimulus eller et sett av stimuli til en annen ved gradvis å fjerne den ene mens den andre gradvis introduseres

Catania, 1998

Least-to-most

Most-to-least

Constant-time-delay

Simultaneously prompting

No-no prompts

Målet er å få atferd under kontroll av naturlig forekomne stimuli

Wo000orkshop

Woorkshop

Liten runde
prompts i
praksis

**Søren prompter Nele - sammen med
publikum.**

Referanser

Catania, A. C. (1998). *Learning* (4 ed.). Prentice-Hall, Inc.

Howard, A. (2022). *The comparison of errorless learning and discrete trial teaching to teach adaptive skills in the current literature*. Youngstown State University.

Isaksen, J. & Karlsen, A. (2018). *Innføring i atferdsanalyse* (2.utg.). Universitetsforlaget

Leaf, J. B., Cihon, J. H., Townley-Cochran, D., Miller, K., Leaf, R., McEachin, J., & Taubman, M. (2016). An Evaluation of Positional Prompts for Teaching Receptive Identification to Individuals Diagnosed with Autism Spectrum Disorder. *Behavior Analysis in Practice*, 9(4), 349-363. <https://doi.org/10.1007/s40617-016-0146-8>

Martin, G., & Pear, J. (2003). *Behavior modification: What it is and how to do it*. Pearson.

Passer, M. W., & Smith, R. E. (2011). *The Science of Mind and Behavior* (5th ed.). McGraw-Hill.

Pear, J. J. (2016). *The science of learning* (2. ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315639383>

